

diites, pauperes; per te, fortes, debiles; per te, veraces, mendaces; per te, casti, luxuriosi; per te, humiles, superbi; per te parentibus inobedientes et Deo odibiles fiunt.

VI. Tu vero, Herodias, sanctitatis noverca, scias et nultatenus dubites, quod tua voluntas et opera non remanebunt impunita, quia sanguis Justi clamat ad Deum de terra. Expecta igitur, et tuam damnationem, si (1) potes, jam (2) portare incipe. Infatuatur denique hæc mulier, diaboli membrum, et nuda coram omnibus hægens, a pueris baculis et lapidibus percussa occiditur; et sic ad barathrum nequiter deportatur post mortem cognati sui Herodis fere per annum. Puella vero quæ libenter sic saltabat, a diabolo suffocatur nocte, et sic filia cum matre a diabolo associatur. Nos vero, fratres, oculo mentis aspiciamus sancti Joannis vitam, et quid fecerit, et quid egerit, ferventer agamus; et si non tantum, quantum ipse fecit, facere valeamus, saltem quantum possumus, facere studeamus, ut cum eo consortes simus per gratiam in gloria Beatorum. Amen.

(1) Cod. sicut. — (2) Id. hoc.

SERMO LXV.

In Natali sanctorum Apostolorum Petri et Pauli I.

Hic sermo legitur in duobus Codicibus Cassinensibus, scilicet Cod. xi, fol. 257, et Cod. cxxiii, fol. 142 a tergo. Plura continet quæ leguntur sive in sermone appendicis Maurinensis ccn, qui alibi sancto Ambrosio tribuitur, sive in sermone cciv ejusdem appendicis. Quapropter illum amandamus in appendicem, tanquam sententiarum sanctorum illorum doctorum collectionem, licet dignus sit in multis qui legatur. Locus ejus post sermonem Maurinensem ccv cum numero in Natali Apostolorum vi.

SYNOPSIS.

I. Petrus et Paulus gubernatores et milites. II. Eorum supplicii causa. III. Ecclesia utriusque mater. IV. Petrus a Paulo quæsitus. Pauli crimen et conversio. V. Equales fuere Petrus et Paulus, licet unus primus et alter novissimus. VI. Conclusio.

I. FRATRES charissimi, gubernator in tempestate dignoscitur, miles in acie probatur. Delicata jactatio est, ubi periculum non est. Sicut enim gubernator eruditus, inter marina discrimina, inter minaces fluctus, inter extollentium se aquarum metuenda cacumina fretus, fixus gubernaculo suo, intentis oculis (1) hæret ad cælum, et impetu

(1) Sic cod. cxxiii; deest vox oculis in cod. xi.

non frangitur tempestatis, sed gubernans in periculis navem propitiante Domino perducit ad littus; et sicut miles inter cruentes gladios, inter hostium feroces aspectus, intrepidus pro regis sui jure decertans, si mori illi contigerit, laudabiliter moritur, si vero vicerit, palmis victricibus et honoribus decoratur; ita et beatissimi (1) Apostoli Petrus et Paulus, velut gubernatores et milites, contra adversarias potestates omnem tolerantiam præstiterunt, nec victi sunt, sed potius vicerunt.

II. Ergo Petrus et Paulus suum (2) sanguinem fuderunt. Sed videamus, fratres, causam quare ista perpessi sunt, scilicet quod inter cætera miracula (3), etiam magum illum Simonem, de vacuo aëre, unius solum ope (4) orationis præcipiti ruina in terram prostraverunt. Cum enim Simon magus atque maleficus (5) Christum se diceret, et tanquam filium ad patrem, assereret ad cælum (6) volando se posse conscendere, atque elatus solum (7) magicis artibus, per æthera (8) volare cœpisset, tunc Petrus et Paulus (9), fixis in terra (10) genibus precati sunt Deum, et precatione sancta vicerunt magicam levitatem (11). Prius (12) enim ascendit ad Deum Sanctorum oratio, quam magi Simonis falsa volatio (13), et ante pervenit justa petitio, quam iniqua præsumptio. Ante Petrus et Paulus in terris positi obtinuerunt quod petebant, quam Simon perveniret in cœlestia, quo nunquam pervenire valebat (14). Tunc igitur Petrus et Paulus, oratione facta, Simonem magum victum, de sublimi aëre rapuerunt (15),

(1) Sic cod. cxxiii; cod. xi *beatis*. — (2) Codd. *eorum*; legendum *suum* aut *simul*, aut *hodie*. Hæc et sequentia habentur in Serm. cccii append. n. 3. — (3) Edit. *mirabilia*. — (4) Codd. *solummodo*. Edit. *orationibus suis de aëris vacuo præcipiti ruina prostraverint*. — (5) Edit. *idem Simon*; reliqua desunt. — (6) Desunt in edit. verba *ad cælum*. — (7) Edit. *subito*. — (8) Desunt voces *per æthera* in edit. — (9) Desunt in edit. *et Paulus*. — (10) Desunt in edit. voces *in terra*. — (11) Edit. omnia habent numero singulari, et sic deinde. — (12) Edit. *prior*. — (13) Iid. *ad Dominum oratio quam volatus*. — (14) Iid. *ad cœlestia quo tendebat*. — (15) Iid. *tunc igitur Petrus velut vincitum illum de sublimi aëre deposuit*.

SERMO LXV, IN NATALI SS. AP. PETRI ET PAULI I. 349
et quodam præcipitio in saxum (1) elidentes, ejus crura confregerunt. Et hoc in opprobrium facti illius, ut qui paulo ante volare tentaverat, subito plantas amittens, ambulare non posset (2); et quia diabolicas pennas assumpserat, ut in cælum ascenderet, divisus membris in terra collisus, coram omni populo turpiter jacuisse monstratus est. Sed ne forte, fratres, hoc mirum videatur, quod magus iste atque maleficus (3) præsentibus Apostolis per aëra aliquantulum volaret (4), hoc patientia Petri et Pauli fecit. Permiserunt enim illum sublimius ascendere, ut de alto eum ostenderent cecidisse (5); voluerunt eum aliquantulum aëris in excelso levare a conspectu omnium populorum, ut illo cadente, unde fuerat gavisura turba fidelium, inde terreretur sequentium numerus perditorum (6). Nam cujus meriti sint, fratres dilectissimi, beatissimi Petrus et Paulus, hinc possumus intelligere, ut cum Dominus noster Jesus Christus Orientis regiones propria illustraverit passione, Occidentis tamen plagam, ne inhonora (7) fuisset aliquando derelicta, istorum exhibuit sub suo imperio sanguine purpuratam; et licet illius passio sufficiat ad protectionem, tamen horum Apostolorum simulque Martyrum memoriam nobis contulit ad salutem.

III. Nam Ecclesia Domini, sponsa Christi, quæ est una et vera regina, ipsa genuit Petrum, ipsa genuit Paulum (8). Ex ipsa nati sunt; ab ipsa nutriti sunt; postea nutritores et defensores ejus effecti sunt. Nonne ipsa Paulum pariebat, ut ex lupo fieret agnus? Natus est Paulus, crevit et factus est magnus. Natus est, sed difficile satis, ita ut omnia membra contremiscerent matris. Natus est quando bap-

(1) Edit. *in saxo*. — (2) Iid. *ut qui paulo ante volare tentaverat, ambulare non posset, et qui pennas assumpserat, plantas amitteret*. — (3) Desunt in edit. *atque maleficus*. — (4) Edit. *per aërem aliquandiu volitaverit*. — (5) Iid. *ut altius caderet*. — (6) Iid. *voluit eum in excelsum levare ad conspectum omnium, ut ruentem illum de excelso oculi omnium perviderent*. — (7) Sic cod. cxxiii; cod. xi *in hora*. — (8) Vide Serm. cccv appendic. num. 1.

tizatus est a fratre, et illuminatus est a Deo Patre. Continuo cœpit defendere matrem, et cœpit Petrum velle videre, sed docentem, non fugientem.

IV. Fugiebat te, quando nesciebat te. Sed nunc audivit, quia « Evangelizas fidem quam aliquando expugnabas, et in te clarificabat Deum¹. » Feci, confiteor, feci; sed peccatum non habeo, quia « Ignorans feci². » Ego feci, sed ipse non sum qui feci. Si quæris, ego feci. Et quid agimus, sancte Paule, quia fecisse te, et non fecisse, utrumque testaris? Dicis quia fecisti, dicis quia non fecisti. Hæsitat cor nostrum, quia ambiguos nos dimisisti. Dicis quia fecisti; quis est qui Paulo non credat? Iterum dicis, quia non fecisti; quis audeat dicere Paulo « Mentiris; maxime quia tantus videris, ut quidquid dixeris, indiscusse credaris? Ego feci, inquit, quando Stephanum lapidibus interfeci; sed ex quo cœlitus Christi nomen novum accepi, statim peccatum meum ego cognovi. Fecit Saulus; numquid fecit Paulus? Multum est inter Saulum et Paulum. Et vere, fratres, vultis scire quia multum inter Saulum et Paulum? Saulus lapidavit, Paulus lapidatus est (1); Saulus persecutus est Ecclesiam, Paulus persecutionem passus est propter Ecclesiam; Saulus Christianos virgis affecit, Paulus pro Christo quinquies quadraginta una minus accepit; Saulus persecutus est Sanctorum congregationem, Paulus per fenestram (2) in sporta submissus est. Propterea multum inter Saulum et Paulum. Illud (3) nomen a parentibus in litteris Legis accepit; istud nomen novum a Christo semel accepit.

V. Dicamus aliquid, fratres, etiam et de Sancto Petro, qui fuit piscator, cui jubebat, non dico curator, sed infirmus obsonator, et modo, genibus fixis eum adorat Impe-

¹ Act. ix, 21. — ² 1 Tim. i, 13.

(1) Vide Serm. ccv, append. num. 3, et Tract. viii in Epistol. Joan. num. 2. — (2) Codd. *fenestra*. — (3) *Id. male illum... istum*; sic et in *litteras*.

rator. Ideo mundi sapientes evanescent, quia perdiderunt mentes, quia placuit Deo per stultitiam prædicationis, salvos facere credentes. Duo luminaria magna qui omnium gentium tenebras illustant, et omnibus veneratoribus suis bona beneficia præstant, Petrus et Paulus, primus et novissimus, sed tamen ambo æquales, quia non est in illis majus et minus. Primus, cum Simon esset, ligare et solvere noverat retia piscatorum; factus est Petrus, et cœpit ligare et solvere vincula peccatorum. Novissimus, cum Saulus diceretur, multos Christianos injuriis afflixit, multos crudeliter interfecit; factus est Paulus, et propter Christum pejora passus est, quam quod fecit.

VI. O divina providentia! o divina mysteria! o divina clementia! o divina secreta! Quomodo Christi Ecclesiam ædificaverunt Petrus et Paulus! Et celebramus hodie eorum festa solemnia in laude divina, procurante (1) Domino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

(1) Cod. cxxiii præstante.

SERMO LXVI.

In Natali sanctorum Apostolorum Petri et Pauli II.

Erutus hic sermo ex Bibl. Ædil., cod. x, fol. 43 b, sit in appendice post præcedentem, cum numero in Natali Apostolorum VII.

SYNOPSIS.

I. Sanctorum Apostolorum encomia. II. Quam diversi ab eis sunt hodierni pastores. III. Sancti Apostoli duo sunt seraphim stantes super templum; sex alæ Petri. IV. Sex alæ Pauli. V. Imitandi pastoribus isti pastores.

I. FESTIVITATEM beatorum Apostolorum Petri et Pauli hodierna die, fratres charissimi, celebrantes, solemniter cum eisdem in Domino gaudeamus. Ipsi enim sunt sanctissimi patres verique pastores, qui velut Saül et Jonathas amabiles et decori in vita sua, leonibus fortiores, aquillis velociore, in morte quoque non sunt separati¹, et quasi agni mansueti ad victimam ducti, occiduntur simul ligati, velut latrones viarum. Isti sunt gloriosi principes terræ, duces et rectores populi. Isti sunt dii tui excelsi, per quos ducis ad vitam, morte æterna deposita; merito per eosdem consequeris gloriam beatorum. Isti sunt templorum columnæ et fundamenta Ecclesiarum, in quibus pendet tota nostra Lex et Prophetæ. Isti sunt sanctissimi Martyres triumphantes, et juvenes illi qui apparuerunt virtute de-

¹ 2 Reg. 1, 23.

cori¹, optimi in gloria et pretiosi amictu. Isti sunt principes Apostolici, gubernatores et illuminatores terræ, quibus super omnes alios Dominus dedit potestatem ligandi atque solvendi²; virtutem super naturam, ut eam curarent; virtutem super dæmones, ut eos everterent, super mortem, ut eam contemnerent, super Angelos, ut corpus Domini consecrarent. Isti sunt sanctissimi cœlorum cives, qui potestatem claudendi et aperiendi habent, et ostendunt exemplo vitæ formam (1) et doctrinam in vita sua. Isti sunt sanctissimi patres verique pastores, illustres ingenuitate, non fastu; insignes auctoritate, non cultu; celebres sanctitate, non quæstu. Isti sunt præcones Evangelici clarissimi, verbis clari (2), clariores exemplis, sed clarissimi signis et miraculis. O quam magnifice sanctissimi Apostoli claruerunt! o quam gloriosa tuba eorum per totum mundum resonuit! o quam cito isti mundi principes totum mundum Christo subdiderunt! Vere isti sunt, quos Dominus misit, ut perambularent terram, navigarent mare, transvolarent montes in fame, siti, nuditate. O quam grandis Dei potentia! o quam mira Dei magnificentia! Petrus piscator et Paulus doctor, totum mundum in paucis tempore concusserunt; totum orbem in signis et prodigiis in admiratione posuerunt; totum orbem ad fidem Christi conduxerunt. Quibus armis? Non corporali potentia, non divitiis protecti, sed solo Dei auxilio hoc operati sunt.

II. O utinam, fratres, tales essent et modo pastores, quales et ipsi fuerunt! Vere dubito, et satis pertimesco, ne sint hodie pastores nostri non (3) præcones, sed canes muti; non duces veritatis et luminis, sed falsitatis et cæcitatatis; non constantes operarii, sed custodes mercenarii. Tales sunt canes mordaces, latrones veraces, qui nec vita nec exemplo famæ vel doctrinæ curant sanctos Apostolos

¹ 2 Mach. III, 26. — ² Matth. XVI, 19.

(1) Cod. *vita exemplo fama*. — (2) Id. *vale clariores*. — (3) Drest non in cod.

imitari. Tales sunt murmuratores et querulosi, paupertatem Petri conculcantes, doctrinam Pauli despicientes, ambulantes in desideriis suis, et in ore ipsorum abundantes superbia (1), et minitantes personas, ut quæstus apportent.

III. Non sic Apostoli; sed in conversatione angelica vita et doctrina viventes, vere isti sunt illi duo Seraphim stantes super templum¹; sex alæ erant uni, et sex alæ erant alteri. Et quid per sex alas primi, nisi sex Petri prærogativas et excellentias intelligamus (2)? Debentur enim per excellentiam singula singulis, ut de singulo eorum vere dicamus: « Non est inventus in gloria illi (3) similis². » Quod enim, fratres mei, fuit Petri primum donum, videamus. Numquid non (4) inter Apostolos prior exitit ordinatus, curam gerens omnium Ecclesiarum? Ipse denique Petrus vocatus est a Domino Simon, propter obedientiam humilitatis; vocatus est Cephas propter constantiam firmitatis; vocatus est Petrus propter innocentiam veritatis. Et sic, fratres mei, aspiciamus Petrum fide sublimiorem, amore ferventiorum, secretorum familiariorem. Quanto enim familiarior, tanto morti crucis similior. Aspiciamus etiam Petrum miraculis clariorem, cunctis auctoritate et majoritate superiorem.

IV. Ecce Seraphim prior sex alis ornatus, sed ubi sint sex alæ alterius videamus. Ubi prima Pauli ala, nisi sinceritas (5) mirabilis conversionis? Præventus est enim Paulus divina dignatione absque propria dispositione, actu persistens in persecutione, et reductus est a prava conversatione. Ubi altera Seraphim ala, nisi strenuitas mirabilis conversationis? Abundantius omnibus Apostolis laboravit³, quia diffusius scripsit, quam aliquis Apostolorum, latius operatus est manibus, nolens recipere prædicationis fructus

¹ Isai. vi, 2. — ² Eccli. xliv, 20. — ³ 1 Cor. xv, 10.

(1) Cod. *superbiam*. — (2) Deest in cod. verbum *intelligamus*. — (3) Cod. *sibi*. — (4) Deest *non* in cod. — (5) Cod. *sinceritatis*.

et munera. Non enim usus (1) fuit prædicationis fructu et potestate, sicut et cæteri Apostoli, sed famem et nuditatem sustinebat, laborando manibus suis⁴, ne offendiculum daret Evangelio Christi². O quam dura fuit alæ istius Seraphim, severitas persecutionis! In laboribus plurimis, in carceribus, in plagis, in profundo maris pœnam et dolorem sustinuit³. O quam grandis ala fuit, solemnitas Pauli prædicationis! Vere Doctor gentium appellatur; vere prædicator veritatis, vere vas electionis⁴ super omnes alios Paulus nominatur; vere cunctorum magister et pater. Et quis, fratres mei, Apostolorum, Patriarcharum vel Prophetarum prædicavit solemnius? quis Patriarcharum correpsit virilius? quis Prophetarum Paulo disputavit tutius? Digne ergo vas electionis est, nomen Christi portans corde, et ore et opere super omnes alios coram Regibus et Gentibus et filiis Israël⁵. O quam grandis etiam fuit ala Pauli, subtilitas contemplationis! Rapitur enim Paulus ad tertium cœlum, et ipsi (2) concessum est adhuc habenti statum et habitum viatoris, ut Deum videret, sicuti est, et experiretur fructum et gustum comprehensionis; sic enim Paulus rapitur. O quam grandis istius Seraphim ala (5), celebritas consummationis! Decoratus enim fuit morte nobilium magnus sanctus Paulus et capitali sententia, tanquam civis nobilissimæ civitatis, mundi capitis; quo decollato vox magna et terribilis audita est: Jesus, Jesus, Jesus. Ecce quomodo vixerat, sic et moriebatur. Nomen quod in mente, vita, voce et opere, in vita portaverat, post etiam vitam ignorare non poterat. In hoc enim, fratres charissimi, Petrum excedit doctor Gentium Paulus; quia crux erat pœna et ignobilior mors; tamen sicut una vita vixerant, sicut unam vitam prædicaverant, sic una die et hora pariter cœlum triumphantes feliciter intrave-

¹ 1 Cor. iv, 12. — ² Id. ix, 12. — ³ 2 Cor. xi, et seqq. — ⁴ Act. ix, 15. — ⁵ Ibid.

(1) Deest *usus* in cod. — (2) Cod. *sibi*. — (3) Deest *ala* in cod.

runt. Ecce quomodo sanctissimi Seraphim, habentes alas sex, morte devicta, consummato labore cursûs eorum, intraverunt ad vitam.

V. Nos igitur, fratres, qui nunc Pastores vocamur, studeamus cum Apostolis angelice vivere. Prælati denique Angelus dicitur optime, vel dici debet, ratione sinceritatis in vivendo, quia, sicut Angeli puri et nitidi, stare semper debemus, ratione scientiæ in cognoscendo; ratione eruditionis in informando; ratione medicationis in curando; (Raphaël enim numquid Tobiam non curavit?) ratione prudentiæ in eligendo et desiderando; non enim terrena, sed cœlestia amare debemus; ratione velocitatis in discurrendo (1); volare enim debemus et discurrere prædicando et corrigendo proximum, et suscitare amicum jacentem; ratione orationis (2) in suffragando, quia pro populo Domini orationes facere et portare debemus; ratione devotionis in contemplando, quia Prælatorum conversatio semper in cœlis debet esse. Sed « Væ nobis, quia peccavimus¹; » væ nobis, quia non Angeli, sed pessimi peccatores sumus; væ nobis, plenis superbia in præsidendo; væ Prælati, plenis immoderantia in exequendo; væ Prælati, cupidis in congregando; væ Prælati, remissis in corrigendo; væ Prælati, inter subditos dolos et scandalum, ut regnent, imponendo; væ Prælati, animarum curam negligendo; væ Prælati, scandalum operantibus in peccando. Non sic igitur, fratres mei, non sic agere debemus, si veri Pastores ovium esse desideramus. Quid enim Petrus, quid enim et Paulus egerit, aspiciamus, et eos postmodum imitari non timeamus. Laboremus denique, dum tempus habemus, ut in tempore suo cum eisdem recipiamus fructum, gloriam et honorem, quod nobis concedat ipse Pastor verus Jesus Christus. Amen.

¹ Thren. v, 16.

(1) Cod. discernendo. — (2) Id. cœli male.

SERMO LXXVII.

In Natali SS. Apostolorum Petri et Pauli III.

Pulcher hic sermo, et sancto Augustino dignissimus, cujus sententiis et dicendi modo apprime convenit; nec dubitasset illum beato Doctori tribuere, nisi obstaret cod. iv, hunc sancto Ambrosio assignans. Legitur in quinque codd. Florent., nempe Bibl. Laurent., Plut. xxx sinist., cod. ii, fol. 153 b; ibid., Plut. xxxiii sinist., cod. iv, fol. 163 b; Bibl. Edil., cod. cxxxvi, cujus pagina non indicatur in nostris chartis; ibid. cod. cxliii, fol. 251; et denique Bibl. Mugel. cod. xiv, fol. 110. Sit in appendice post precedentem cum numero in natali SS. Apostolorum viii.

SYNOPSIS.

Apostolorum vocatio et gloria.

DUORUM Apostolorum sanctorum (1) Petri et Pauli, fratres charissimi, hodie celebramus natalem; quorum sonus et prædicatio pervenit in omnem orbem terrarum. Ita eorum passio celebratur ab oriente usque ad occidentem, quoniam pro Rege passi sunt cœli et terræ. Meruit civitas Romanorum, ut ibi sint (2) constitutæ memoriæ Apostolorum. Oportuit enim ibi esse prædicatores regni cœlorum, ubi constitutum est (3) regnum Romanorum, ut diversæ

(1) Sic codd. omnes excepto cod. cxxxvi, qui habet eorum sanctorum Apostolorum; unde videtur hoc esse solummodo fragmentum. — (2) Sic cod. cxxxvi; ateri ubi sunt. — (3) Sic omnes codd., excepto cod. xiv, qui habet conditum est.

gentes venientes honorificent (1) memoriam piscatorum. Euntibus enim ad beatum Petrum apostolum, qui noverrunt ubi (2) est constituta memoria Adriani Imperatoris, miræ magnitudinis et pulchritudinis templum constructum? Numquid potest ab aliquo dici: Intremus ad memoriam Imperatoris? Ergo præteritur memoria Imperatoris, et festinatur ad memoriam piscatoris. Bene piscatores facti, qui erant piscatores nati. Piscatores piscium facti sunt piscatores hominum Domino Christo dicente: « Venite » post me, faciam vos fieri (3) piscatores hominum¹. » Artem vobis non mutò, genus piscium mutò. Extrahebatis de mari vivos ad mortem, nunc extrahetis de sæculo mortuos ad salutem. Unus erat piscator, alius persecutor. Quantum meruerunt persecutores et piscatores, ut fierent prædicatores! Primus in ordine Apostolorum electus est Petrus, novissimus (4) in ordine Apostolorum electus est Paulus, sicut ipse de se testatur dicens: « Ego enim sum » minimus Apostolorum². » Qui elegit primum, ipse elegit et novissimum, ut simul paterentur (5) primus et novissimus. Bona passio, quæ nunc cohæret (*sic*) laude; bonum certamen, quod perfecit martyrium. Sciebant Apostoli, ad quam pertendebant coronam, quam acceperunt Petrus et Paulus in urbe Roma. Dixerat enim Dominus in Evangelio: « Qui reliquerit patrem, aut matrem, aut (6) uxorem, et filios, et omnia quæ possidet (7), centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit³; » et, « Qui perdiderit » animam suam propter me in hoc mundo, in vitam æternam custodiet (8) eam⁴. » Oportet ergo, fratres, ut propter vitam non diligamus vitam; propter vitam æternam,

¹ Matth. iv, 18, 19. Marc. i, 17. — ² 1 Cor. xv, 9. — ³ Matth. xiv, 29. — ⁴ Il. x, 39; xvi, 25. Marc. viii, 35.

(1) Cod. xiv glorificent. — (2) Sic omnes codd.; cod. cxxxvi *ibi*. — (3) Sic cod. cxxxvi; in cæteris deest vox *fieri*. — (4) Sic omnes codd.; cod. xiv *novissime*. — (5) Cod. xiv male *parentur*. — (6) Sic cod. cxxxvi; vox aut deest in cæteris. — (7) Sic cod. iv; cæteri male *possideat*. — (8) Sic cod. iv; cæteri *custodit*.

SERMO LXVII, IN NATALI SS. AP. PETRI ET PAULI III. 359
temporalis est contemnenda. Boni Discipuli, qui veram doctrinam tenuerunt Magistri, cursum consummaverunt, fidem (1) servaverunt¹, promissa dilexerunt, temporalia contempserunt, et vitam æternam possederunt. Unus ex rustico insertus, alius ex lupo agnus. De Paulo apostolo dictum est: « Lupus rapax; mane comedet (2) prædam, et » ad vesperum dividet escas². » Fuit persecutor Saulus, sed mutatus est, ut fieret prædicator Paulus. Fuit quidem (3) antea persecutor, qui postea (4) factus est magnificus prædicator. Christum quem aliquando blasphemabat, postea publice prædicabat. Ipse enim de se testatur dicens: « Qui prius fui blasphemus, et contumeliosus (5) et per- » secutor, sed ideo misericordiam merui, quia ignorans » feci in incredulitate³, » ut in me revelaret Deus Filium suum. Hoc præstitit mihi persecutori. Quid autem præstitit piscatori, nisi claves regni cælorum? Claves ipsas regni cælorum fides meruit Petri, quia (6) prior agnovit Filium Dei (7). O gloriosum meritum Apostolorum! Non uno die electi ad gratiam, sed uno die meruerunt palmam; non uno die electi ad apostolatam, sed uno die meruerunt accipere martyrium consecratum (8). Transcenderunt cælum, et coronati venerunt ad Dominum Deum, cui est honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

¹ 2 Tim. iv, 7. — ² Gen. xlix, 27. — ³ 1 Tim. i, 13.

(1) Sic codd. omnes; cod. xiv *probaverunt*. — (2) Sic cod. cxxxvi, qui deinde non habet *prædam*; cæteri *rapiet prædam*. — (3) Sic cod. iv; cod. xiv *fuit antea*. — (4) Sic cod. ii, et cæteri; cod. xiv *postea vero*. — (5) Desunt hæ voces *et contumeliosus* in omnibus codd., excepto cod. iv. — (6) Sic ex diversis codd. textus restituitur. Cod. enim iv *clavis ipsa regni cælorum fides*; cod. xiv *claves ipsa regni cælorum fides meruit Petri, quæ*; cod. autem ii *insulse fides meruit Petrus*. — (7) Sic cod. iv; cæteri non habent *Dei*. — (8) Sic cod. i. Forte legendum *martyrium. Martyrio consecrati transcenderunt*, etc.